

Iz življenja msgr. Antona Štrancarja

5. aprila, pred skoraj sedemdesetimi leti (1947) je goriški nadškof Carlo Margotti v goriški stolnici sv. Hilarija v mašnika posvetil petindvajsetletnega Antona Štrancarja iz trdne in narodnostno zelo zavedne družine Županovih iz Planine nad Ajdovščino, kjer je ob tednu v takojšnji župnijski cerkvi sv. Kancijana 'pel' novo mašo.

Na novomašno spominsko podobico je dal natisniti stavek iz Pavlovega pisma Efežanom: **»Delajmo resnico v ljubezni in rastimo v Njem, ki je glava Kristus«** (Ef 4,15). Ta stavek zajema glavne značilnosti izredno pestrega, temeljitega in plodnega dušnopastirskega delovanja gospoda Štrancarja

Leto 1947 je bilo leto, ko se je meja med »Cono A« in »Cono B«, ki je potekala po sredi takratne goriške nadškofije, preimenovala v 'začasno mejo', dejansko pa na mejo za »železno zaveso«, ki je dolga desetletja delila Evropo na komunistični Vzhod in kapitalistični Zahod. Posledica tega je bilo, da je bil za del nadškofije, ki je pripadel novi državi, imenovan apostolski administrator, msgr. dr. Mihael Toroš, ki je novomašnika Antona Štrancarja poslal za župnijskega upravitelja v Novake.

Po dveh letih službovanja na Cerkljanskem ga je premestil v Tolmin za pomočnika bolehnemu tolminskemu dekanu msgr. Josipu Vodopivcu, ki je na zahtevni župniji ostal sam zaradi zloglasnih tolminskih duhovniških sodnih procesov.

Kar devetnajst duhovnikov se je v tistem času 'kalilo' na večmesečnih zaslišanjih v kletnih celicah 'notarjeve hiše' v Brunovem drevoredu št. 17 nedaleč od župnišča, kjer je bil sicer sedež UDBe, nekateri pa tudi za debelimi zidovi tolminskega zapora (porušen koncem šestdesetih let prejšnjega stoletja), v katerem so obtoženi čakali na sojenja na sodišču, ki je bilo v nekdanji Coroninjevi graščini, oziroma v kino gledališču.

Splošno vzdušje je bilo zelo protikrščansko. Leta 1949 je bila razdejana cerkev sv. Marka nad Žabčami. Podobna usoda je bila napovedana tudi drugim cerkvam, vključno z župnijsko, ki naj bi postala Gasilski dom oziroma kulturni dom s kino dvorano.

V takih razmerah je leta 1949 začel svoje dušnopastirsko delovanje v tolminski župniji mladi duhovnik Anton Štrancar.

Na Jožefovo 1952. leta se je v kino dvorani končal zadnji duhovniški sodni proces, ki so ga po ozvočenju prenašali po vsem mestu. Apostolski administrator se je ves teden udeleževal zaslišanj na procesu, stanoval pa je v hotelu Krn. Tistega prazničnega večera je prisostvoval svečani maši, pri kateri je tolminski cerkveni zbor zapel tudi skladbo Vihar divja skladateljja Vinka Vodopivca, ki je nevede postala napoved težkih dogodkov v resnično razbesnelem proticerkvenem viharju.

Leta 1953 je bila avgusta načrtovana birma. Bodoči birmanci so se vse leto skrbno pripravljali na velik dogodek. Istočasno pa so tekle priprave tudi na montiran sodni proces zoper 'veleizdajalca' dekana msgr. Josipa Vodopivca. Gospod Štrancar. Ki je v tem času že prevzel župnijo, se je znašel dejansko sredi viharja, ki je dosegel vrhunec teden pred napovedano birmo. Z mitinga na 'placu' je pred župnijsko cerkev pridrla nahujskana dvatisočglava množica, ki je vdrla v župnišče in sprva nameravala 'Pod križem' pri nemškem pokopališču opraviti z obema duhovnikoma. Zaradi posredovanja milice je prišlo le do sramotnega izгона težko bolnega dekana msgr. Josipa Vodopivca. Župnik Anton Štrancar pa je moral zbrani množici z okna župnišča preklicati birmo, saj je bil v njegov hrbet upirjen polavtomat, čeprav je po domovih že dišalo po pravkar pečenih birmanskih kolačih.

V takih okoliščinah so bili postavljeni temelji sedemintridesetletnega pastoralnega dela msgr. Antona Štrancarja v tolminski župniji.

Izredna osebna doslednost v izpolnjevanju stanovskih dolžnosti in globok sinovski odnos do Matere božje sta mu dajala potrebnih moči pri obnavljanju in utrjevanju razrahljanih ter

ponekod tudi že poškodovanih zidov cerkva v župniji, predvsem pa zelo ogroženih delov in nosilcev stavbe »žive Cerkve«.

Gospod Štrancar v delovni halji in s čepico na glavi je bil vedno na razpolago za vsakršno pomoč, preudaren nasvet tako v pisarni ali preprosto med ljudmi, zlasti pa je bil blizu ljudem v vsakršni stiski. Tudi g. Štrancar s samokolnico ali prenaloženo prikolico na 'hrošču' ali na zidarskih odrih ob zidarjih in drugih mojstrih, je bila podoba in pojem 'tolminskega župnika'.

Še z večjo vnemo in skrbjo pa se je posvečal podajanju osnov in utrjevanju temeljev krščanstva pri verouku in to od prvoobhajancev pa vse do zaključka srednješolskega oziroma poklicnega izobraževanja. Pri tem delu je bil še posebno natančen, zahteven in temeljit. Dobro se je zavedal, da kolikor bolj je družbeni sistem veri nenaklonjen, toliko bolj je pomembno trdno utrditi podlago za nadaljnje življenje po veri.

Brez modnih' in pogosto na videz 'revolucionarnih' uvajanj pokoncilskih novosti in hkratnemu izkoreninjanju obstoječih verskih praks je med prvimi v slovenskem prostoru z velikim zaupanjem pritegnil k sodelovanju laike in jim zaupal delo pri raznovrstnem pastoralnem delu. Še v 'trdih' časih so se ob koncu tedna v župnišču za skrbno zatemnjenimi okni začeli zbirati k mladinskemu verouku dijaki tolminskega učiteljsišča in gimnazije, na podoben način občasno tudi prosvetni delavci in izobraženci. Odprtost do pokoncilskih tokov in občutena preudarnost pri njihovem uvajanju je poživilo in prineslo nove vsebine in žar tudi tradicionalnejšim oblikam verskega udejstvovanja v Bratovščini živega rožnega venca, Frančiškovem svetnem redu, Družbi krščanskih žena, mesečnih stanovskih shodih.

Na področju ekumenizma je gospod Štrancar v slovenskem merilu med prvimi zaznal zgodovinsko nujo vse tesnejšega sodelovanja med vsemi kristjani in si za to prizadeval na različne načine.

»Gospod župnik«, tako je bil poznan med ljudmi, je popravil in obnovil veliko kapelic in cerkva, predvsem pa neutrudno gradil, utrjeval in lepšal občestvo žive Cerkve. Zanj je zastavil vse svoje moči, sposobnosti in očetovsko ljubezen ter vzgojil zdrave generacije s trdnimi krščanskimi temelji in jih tako pripravil na soočenje z izzivi vsakdanjega življenja. Zato mu je še danes hvaležna Tolminska, ker ji je v sedemintridesetih letih podaril najlepša leta svojega življenja.

Delavnost, predanost in požrtvovalnost so bile temeljne značilnosti bogatega pastoralnega delovanja tudi v nadaljnjih devetnajstih letih v župnijah Šembid in Lozice pri Podnanosu, od koder se je leta 2005 preselil v Šturje. Od tam je kot upokojenec živo spremljal svoje nekdanje župnije in se po svojih močeh še naprej udeleževal v pastoralni vse do 1. julija 2015, ko ga je zadela možganska kap. Teden dni kasneje, 8. julija ga je Gospod poklical k sebi po zaslužen plačilo. 10. julija smo se od njega poslovili pri maši zadušnici v cerkvi sv. Jurija v Šturjah, nato pa ga spremljali na božjo njivo na Sveto Goro, kjer bo čakal vstajenja telesa ob drugem Kristusovem prihodu.

Spoštovani gospod župnik Anton Štrancar, prosite v nebesih za našo župnijo!

Zadnja večerja, darilo g. Antona Štrancarja župniji ob slovesu iz Tolmina.

*»Zato opustite laž in govorite resnico vsak s svojim bližnjim. saj
smo med seboj del, enega telesa«
(Ej 4. 25).*